

Over eigen bijdrage en tariefsbijdrage

Hulp bij het huishouden als algemene voorziening

DOOR Ingeborg Lunenburg

Veel gemeenten werken thans met een zogeheten gekantelde Verordening. Daarin staan geen aanspraken op voorzieningen geformuleerd, maar een aantal te compenseren resultaten. Kan iemand zelf geen huishoudelijke taken uitvoeren, dan is de aanspraak op een voorziening geformuleerd in het resultaat 'een schoon en leefbaar huis'.

Bij dat resultaat kan de verwijzing naar schoonmaakondersteuning in de vorm van een algemene voorziening als uitgangspunt gelden.

Ik verwacht dat de Rechtbank Noord-Nederland het druk zal krijgen. Een gemeente in het arrondissement hanteert nieuw beleid. Dit beleid geldt voor nieuwe gevallen maar ook voor degene aan wie een individuele voorziening in natura of als persoonsgebonden budget (PGB) is toegekend. Een aangewezen zorginstelling zorgt voor het uitvoeren van huishoudelijke taken als mensen dat zelf niet kunnen. Daarbij staat het resultaat van een schoon en leefbaar huis centraal en niet het aantal uren hulp per week. De zorginstelling wordt in beginsel als algemene voorziening gekwalificeerd. De voorzieningenrechter van de Rechtbank Noord-Nederland treft in dat kader zijn eerste voorlopige voorziening.¹ De gemeente kan de belanghebbende namelijk niet zonder meer verwijzen naar de algemene voorziening en moet de eerdere toekenning van het PGB voorlopig voortzetten. De meervoudige kamer van de Rechtbank behandelt de zaak binnenkort. Er zal dan ook een oordeel volgen over de inhoud van het beleid.

Wat is een algemene voorziening eigenlijk? Daarvoor is een kijkje in de historie van de Wmo en jurisprudentie van de Centrale Raad nodig.

Om te beginnen geeft de Wmo zelf geen definitie van het begrip algemene

voorziening. Aangenomen wordt dat het gaat over door de gemeente te treffen algemene maatregelen waarvoor de burger zich niet perse tot een loket hoeft te wenden.² Door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is het begrip geïntroduceerd in de eerste modelverordening Wmo. Hiervoor hoeft – zo bepaalt de toelichting – geen beschikking te worden afgegeven.

Eigen bijdrage

Een algemene voorziening wordt alleen in natura aangeboden en niet als PGB. Op zichzelf genomen is dat niet onjuist omdat de keuzevrijheid voor de vorm van de voorziening alleen van toepassing is bij een individuele voorziening (art. 6 Wmo). Dit betekent overigens ook dat het vragen van een eigen bijdrage – op te leggen door het CAK – niet geldt bij algemene voorzieningen (art. 15 Wmo).

Hoe oordeelt de hoogste bestuursrechter?

Er is geen sprake van een individuele voorziening als deze collectief wordt aangeboden, voor ieder toegankelijk is op basis van een beperkte toelatingsbeoordeling door een beperkt aantal algemeen geformuleerde maatstaven. Daarbij geldt dat geen rekening wordt gehouden met de specifieke (persoons) kenmerken van de individuele aanvrager en dat de voorziening naar zijn aard niet daarop is afgestemd.³ Overigens geldt wel dat de aanvrager in bezwaar kan komen tegen het oordeel van de gemeente.⁴

Hieruit volgt dat gemeente een beschikking moet afgeven.

Volgens het nieuwe beleid van de gemeente kan iemand – kort gezegd – pas een aanvraag indienen (en dus een beschikking krijgen) als uit onderzoek blijkt dat de algemene voorziening niet voldoende compenserend is. De vraag is of de zorginstelling die de huishoudelijke taken uitvoert voldoet aan de hiervoor geformuleerde criteria. Ik heb er mijn twijfels over.

Moet een algemene voorziening kosteloos worden aangeboden?

Noch uit de jurisprudentie, noch uit de Kamerstukken zijn concrete aanknopingspunten te vinden of voor een algemene voorziening een financiële bijdrage mag worden gevraagd, en zo ja, wat de hoogte daarvan zou mogen zijn. De huidige jurisprudentie van de Centrale Raad geeft hierover nog geen duidelijkheid. Een algemene voorziening moet – zo blijkt – voldoen aan een aantal criteria. Dat zijn de beschikbaarheid, de betaalbaarheid en het bieden van voldoende compensatie.⁵

Tariefsbijdrage

De gemeente in kwestie stelt in het beleid dat een tariefsbijdrage in rekening kan worden gebracht van € 12 per vier weken. Voor de hoogte is aansluiting gezocht bij de maximale periodebijdrage die het CAK in rekening brengt bij een individuele voorziening. Voor de

nadere motivering stelt de gemeente dat gebruikers van de Regiotaxi ook een tariefsbijdrage verschuldigd zijn. Klopt deze redenering? Ik meen van niet. De tariefsbijdrage van de Regiotaxi gelden als algemeen gebruikelijke kosten omdat deze gebaseerd is op het reguliere tarief van het Openbaar Vervoer. Iedereen heeft deze kosten, ongeacht de vraag of er mobiliteitsproblemen zijn. Aan gebruikers van de Regiotaxi (met mobiliteitsproblemen) mag een ritbijdrage worden gevraagd ter hoogte van dat tarief.⁶ Voor een tariefsbijdrage voor hulp bij het huishouden ligt dat volgens mij anders. Dat zijn geen algemeen gebruikelijke kosten.

Ongewenste inkomenseffecten?

De vraag is of een tariefsbijdrage van € 12 per vier weken voldoet aan het eerder genoemde criterium betaalbaarheid. Op zich denk ik wel. Maar bedenk dat er meerdere algemene voorzieningen kunnen zijn waarvoor een tariefsbijdrage geldt. Daarnaast kan er ook nog aanspraak bestaan op een individuele voorziening waarvoor een eigen bijdrage verschuldigd zal zijn. Alles tezamen geeft dat een stapeling van kosten voor de burger.

Meer duidelijkheid

Binnenkort verschaft de Rechtbank Noord-Nederland meer duidelijkheid. Ik zie uit naar het antwoord op de primaire vraag. Valt de schoonmaakondersteuning onder de eerder genoemde criteria waarbij geen rekening wordt gehouden met de specifieke (persoons)kenmerken waarbij de ondersteuning naar zijn aard daar niet op is afgestemd? Voor de gemeente heb ik er eerlijk gezegd een hard hoofd in. ■

Ingeborg Lunenburg is zelfstandig opleider, auteur en adviseur. www.ingeborglunenburg.nl

Noten

1. Voorzieningenrechter Rechtbank Noord-Nederland 29-01-2013, ASS 12/917.
2. Artikel 1 lid 1 onder g onderdeel 5° Wmo.
3. CRvB 15-04-2010, LJN BM3583 Wmo.
4. CRvB 19-04-2010, LJN BM0956 Wmo en CRvB 14-11-2012, LJN BY3938 Wmo.
5. CRvB 14-11-2012, BY3938 Wmo en CRvB 31-10-2012, BY2147 Wmo.
6. CRvB 26-11-2009, BK4611 Wmo.

De Stichting 8 maart - Internationale Vrouwendag in Zoetermeer heeft dit jaar als thema 'Creatief met/zonder Geld'. De Stichting kiest elk jaar bewust voor het agenderen van een maatschappelijk thema. Het is een feestelijke avond met een sociaal aspect en een educatieve kant.

DOOR Debby Radoux

Creatief met/zonder Geld

8 Maart Internationale Vrouwendag in Zoetermeer

Een artikelteje in het plaatselijke huis-aan-huisblad trok mijn aandacht. 'Stichting 8 maart Internationale Vrouwendag in Zoetermeer is druk bezig met de voorbereidingen van dit feest voor alle vrouwen. Als thema voor deze avond is gekozen voor "Creatief met/zonder Geld". Bijna iedereen heeft immers met de gevolgen van de economische crisis te maken en probeert daar zo goed mogelijk mee om te gaan. De organisatie is op zoek naar vrouwen en vrouwenorganisaties die zonder commerciële bedoelingen een bijdrage willen leveren.' Eén mailtje later was ik in contact met Eva Jonker en Jona van der Meer en mocht ik meedenken over het programma.

Samen doen

Het doel van de avond was duidelijk: bewustwording vergroten dat je creatief kunt zijn met alternatieven voor geld en dat dat leuk kan zijn. Het onderwerp neigt snel naar zware thema's als minimaregelingen, schulden en budgetteren. Op de

avond is daar wel informatie over beschikbaar, maar centraal staan voorbeelden van wat je samen kunt doen met de inwoners van jouw woonplaats. Het wordt nog lastig kiezen, er zijn zo veel goede voorbeelden te vinden. Van projecten om kleding op te leuken, te koken voor plaatsgenoten, klussenbanken, het repareren van kapotte (huishoudelijke) apparaten tot woningruil in de vakantie en je huis openstellen voor reizigers.

In de vorm van een talkshow wordt een aantal gasten bevestigd over hun initiatief. Het zijn initiatieven die nog niet in Zoetermeer vertegenwoordigd zijn. Op het moment van schrijven van dit artikel is de gastenlijst nog niet compleet. Bedoeling is dat de gasten vertellen over hun initiatief, wat hun persoonlijke drive is om het op te zetten en/of mee te doen en wat succesfactoren zijn. De vrouwen in de zaal kunnen vragen stellen en discussiëren. De gasten wordt gevraagd na afloop aanwezig te zijn op de informatiemarkt. Wie weet vormt